

Hvorfor blir noen barn kriminelle?

Innholdsfortegnelse:

Forside	side 1
Innholdsfortegnelse	side 2
Innsendere, bidragsyttere og fakta om prosjektet og redaksjonen	side 3
Ungdommen nå til dags – hva er det med dem?	side 4
Vår lille by som pleide å være så sjarmerende	side 5-6
Umulig å finne ett svar	side 7
Veien til svar(et)	side 8-11
Kan vi stole på ungdommene?	side 12-13
Fant vi svar(et)?	side 14-15
Et ønsket fokus	side 16
Vedlegg	side 17-20

Lørdag 28. desember 2024 • Nr. 152
Årgang 154 • Uke xx • Løssalg 59,-

La stresset være
LØRDAG side 3

Hobbyen ble et sirkusliv
LØRDAG side 4-5

En Al-petit har ikke skitne kaffeflekker
INNI MITT HODE
Arne Lysne

VELKOMMEN

Hvorfor blir noen barn kriminelle?

UNGE KRIMINELLE BLIR STADIG YNGRE: Alle snakker om ungdomskriminelle. Men hvordan og hvorfor havner barn i et kriminelt miljø? Tønsbergs Blad har brukt 2024 på å finne svar.
LØRDAG SIDE 6 TIL 13

ILLUSTRASJONSFOTO: KIRVIL HÅBERG

NYHETER SIDE 4-5

KULTUR SIDE 20

SPORT SIDE 18

Får bygge ved sjøen likevel

Slik blir våren på kulturhuset

Lars kan juble for opprykk

TØNSBERGS BLAD SENTRALBORD: 33 37 30 00 ■ ABONNEMENT OG AVISLEVERING: 32 27 70 81 ■ E-POST: redaksjonen@tb.no ■ E-POST: annonse@tb.no

Tittel på prosjektet:

Hvorfor blir noen barn kriminelle?

Innsendere:

Arianit Selmani – as@tb.no

Aleksander Limkjær – aleksander@tb.no

Takk til:

Sigmund Kydland, Erik Wold Aunemo, Anne Charlotte Schjøll og Marie Olaussen for reportasjeledelse og støtte i arbeidet.

Kirvil Håberg for illustrasjonsbilder.

Richarda Klaastad for illustrasjonstegninger.

Guttorm Sondresen Ulshaugen for bidrag.

Vegar K. Vatn for bidrag.

Øyvind Skavhellen for bidrag.

Mari Strømmen-Bjerga for bidrag.

Sander Nilsen for bidrag.

Publisert:

Fra 7. januar 2024. Sakene er publisert på tb.no, samt i e-avis og papiravis. Flere av sakene er i tillegg frontet hos en rekke andre Amedia-aviser, først og fremst i Vestfold.

Videre arbeid med temaet vil fortsette i 2025.

Kontaktpersoner:

Arianit Selmani – 413 58 915

Aleksander Limkjær – 959 15 172

Redaksjon:

Tønsbergs Blad

Nedre Langgate 20/Postboks 33

3126 Tønsberg/3103 Tønsberg

Tilgang til artiklene i vedlegget:

Amedia kundesenter har opplyst at de den 8. januar 2025 sendte ut sms til alle jurymedlemmer med informasjon om hvordan de får tilgang til artikler i Amedias publikasjoner. Amedia kundesenter ved Berit Bruerberg kan kontaktes på telefon 414 13 255 hvis det er problemer med tilgangen.

Ungdommen nå til dags – hva er det med dem?

De sloss, går med kniv, bruker dop, og stjeler klærne og pengene til hverandre – og de blir stadig yngre når de gjør dette. Hva har skjedd med ungdommen siden det har blitt sånn?

Gjennom hele 2024 har vi – Arianit Selmani og Aleksander Limkjær – forsøkt å finne ut av hvorfor ungdomsmiljøet i Tønsberg tilsynelatende har blitt mye tøffere de siste årene, og om det egentlig var så mye verre før.

Vi har forsøkt å vise og belyse ungdomsmiljøet gjennom hele fjoråret ved å snakke med mange ungdommer, samt de som arbeider med ungdommer som er på skråplanet.

I hovedtrekk synes ungdommene vi har fått i tale at det egentlig er et godt ungdomsmiljø i Tønsberg og omegn, men de er samtidig helt tydelig på at det har blitt hardere og tidvis farligere. De har ikke noe godt svar på hvorfor det er sånn, men enkelte peker på manglende oppfølging fra hjemmene. Det samsvarer med mange av erfaringene til barnevernet.

Politiet og barnevernet sier de har god oversikt over situasjonen i Tønsberg, og viser til statistikk som sier at selv om det gjøres mer kriminalitet av de under 18 år, så er det ikke flere som utfører den. Det er de samme ungdommene som gjør mer, og tidvis grovere ting.

Utekontakten i Tønsberg forstår at folk reagerer, men setter situasjonen inn i et større tidsperspektiv. Tross økning de siste årene, er det fortsatt mindre enn på 1990-tallet og starten av 2000-tallet.

Det alle er enige om, inkludert ungdommene vi har snakket med, er at det er bekymringsfullt at alderen på de som begår kriminalitet og bruker rusmidler stadig går ned.

Det er liten tvil om at det er stort engasjement rundt temaet ungdomskriminalitet. Det gjelder både hos våre lesere, ungdomsforeldre, de som jobber med ungdommer i det daglige og politikere på lokalt og nasjonalt nivå. I Tønsberg er en ny kommunal handlingsplan (Ren og trygg by) iverksatt. Dagravner, som er samme idé som Natteravner bare på dagtid, testes ut en dag i uka.

Da politiet i Vestfold fikk ekstra midler fra revidert nasjonalbudsjett, ble de brukt til å etablere et nærpoliti som skal bidra til mer synlig politi ute blant befolkningen. Begrunnelsen for dette var at politiet lyttet til befolkningens ønsker.

Vårt søkelys på temaet har også nådd Stortinget, og spesielt Morten Stordalen (Frp) har vært et friskt innslag i debatten lokalt.

Vår lille by som pleide å være så sjarmerende

30. desember 2023 ble tre jenter jaget av en ungdomsgjeng gjennom Tønsbergs kjøpesenter, Farmandstredet. Tønsbergs Blad publiserte en sak om hendelsen. Rett etter nyttår kontaktet en ungdomsmamma avisa.

– Kan dere ha mye mer fokus på denne problematikken fremover? Jeg vet at det er begrenset hva politiet kan gjøre, men kanskje mye mer blest rundt dette kan tvinge fram en passende politikk slik at man får gjort noe med tenåringene som gjør byen vår utrygg, uttaler hun i en artikkel som ble publisert på tb.no 7. januar 2024 med tittelen: Ungdomsmamma er skremt: – Vår lille by som pleide å være så sjarmerende har blitt så farlig å ferdes i.

Senere samme måned ble en vektor stygt overfalt av en ungdomsgjeng, en sak som vakte kraftige reaksjoner i byen.

TORS DAG
Tønsbergs Blad
NR. 17 ■ ÅRGANG 155 ■ 8. FEBRUAR 2024 ■ UKE 6
LØSSALG KR 59,-

Omplassering av beboerne til andre kommuner bør likevel unngås
LEDER SIDE 10

Flere unge lovbrøyttere bekymrer politiet

FOTO: ASBJORN OLAV LIEN

GROV VOLD: Stadig flere barn under 18 år blir anmeldt for kriminelle handlinger. Noen av dem begår svært alvorlige lovbrudd som ran og grov vold. – Bekymringsfullt, sier politimester Ole B. Sæverud. **SIDE 4**

NYHET SIDE 2 Ordfører-Tom hjalp til med å lage fastelavnris	NYHET SIDE 8 To butikkjeder skulle inn, men så ble det trøbbel	NYHET SIDE 16 Roger og kona fikk bilen stjålet mens de sov
--	---	---

TONSBERGS BLAD SENTRALBORD: 33 37 30 00 ■ ABONNEMENT OG AVISLEVERING: 32 27 70 81 ■ E-POST: redaksjonen@tb.no ■ E-POST: amosses@tb.no

I midten av februar innkalte politiet i Tønsberg til sin årlige pressekonferanse hvor de la fram sine årstall. Tallene for 2023 viste en forsettende trend for det politiet kaller U18-kriminalitet. Den øker. Leder for politiet i Vestfold, Øystein Holt, informerte om at politiet jobber forebyggende med ungdommer som er godt under 16 år, gjerne i 12-14-årsalderen.

Hvorfor?

– Ungdom som gjør straffbare handlinger når de har fylt 16 år, er vanskelig å snu. Her må foresatte, skolen, kommunen og andre aktører komme på banen tidlig for å unngå at disse ungdommene havner i politiets søkelys, svarte Holt.

I 2020, under pandemien, dukket det stadig opp flere hendelser med uønsket aktivitet som involverte

mindreårige. I TB dekket vi dette som enkelthendelser. Fra 2021 til 2022 gikk U18-kriminaliteten i nabokommunene Tønsberg og Færder kraftig opp, fra 187 forhold til 331. Et nivå den holdt seg på i 2023.

Med dette i bakhodet, pluss en rekke hendelser i starten av 2024 med mindreårige og sakene med ungdomsmammaen og politileder Holt, satt vi igjen med ett spørsmål i TB-redaksjonen, et spørsmål som vi lurte på om det gikk an å finne et svar på:

Hvordan og hvorfor havner barn opp i et kriminelt liv/miljø?

Hovedmetoden i arbeidet med å finne svar på spørsmålet har i hovedsak vært oppsøkende journalistikk. Vi har møtt fagmiljøene, foreldre til ungdommer, og ikke minst ungdommene selv.

Umulig å finne ett svar

Vi var langt i fra den første avisredaksjonen i Norge som skriver om ungdomskriminalitet, eller unge som begår kriminalitet som Katrine L. Henriksen i forebyggende seksjon i politiet i Tønsberg vil det skal kalles. Hun liker ikke betegnelsen ungdomskriminalitet, siden hun sier det kun er et fåtall av ungdommer som gjør det.

Vi var heller ikke først i TB-historien til å skrive om temaet, men å følge det over et helt år, og gå så bredt ut som mulig i et forsøk på å finne svar og gjøre en analyse av problemet, hadde ikke vært gjort før.

Hovedutfordringen var hva slags svar er det mulig å finne på et spørsmål som det er umulig å få et hundre prosent riktig svar på eller løsning for? Det virket i hvert fall umulig.

En rekke grove hendelser, politiets fokus og en bekymret ungdomsmamma la grunnlaget for en del av journalistikken vi drev med i 2024.

TIRSDAG
Tønsbergs Blad **»** At vi kan ha en konkurranse-dyktig regional flyplass i Vestfold er viktig
NR. 28 ■ ÅRGANG 155 ■ 5. MARS 2024 ■ UKE 10 LØSSALG KR. 59,- LEDESIDE 10

VOLD HAR VÆRT TERAPI FOR «LOUIS» (17)
- Jeg startet med å banke opp folk i 4. klasse

ILLUSTRASJONSFOTO: ALEKSANDER LINKJER

ØKER: Ungdomskriminaliteten øker i Tønsberg-distriktet. Tyveri, ran og vold topper statistikken. - Mye av bråket mellom kids handler om å tøffe seg. Du skal være tøff, ha baller - og i hvert fall ikke tape ansikt, sier 17-åringen Tønsbergs Blad har intervjuet. Han var tidligere en del av miljøet. **SIDE 6-7**

NYHET SIDE 4 **NYHET SIDE 9** **KULTUR SIDE 20-21**

Nå er det klart hvem som overtar bryggerbygningen **Gigantkjede åpner ny butikk i Tønsberg** **Kristine skal fylle Støperiet med kunst**

TØNSBERGS BLAD SENTRALBORD: 33 37 30 00 ■ ABONNEMENT OG AVISLEVERING: 32 27 70 81 ■ E-POST: redaksjonen@tb.no ■ E-POST: annons@tb.no

Veien til svar(et)

Allerede i startfasen av prosjektet var det flere ting som var helt klart for oss.

- Temaet ungdomskriminalitet skaper voldsomt stort engasjement hos leserne. Det ser vi både på lesertall og i kommentarfeltene til saker om ungdommer som har begått kriminalitet. Det gjelder alt fra tagging til vold. Ofte, etter alvorlige og grove hendelser får vi både tips og leserbrev, så engasjementet rundt temaet er det liten tvil om.
- Folk er lei av at det virker å være utrygt å oppholde seg rundt bussterminalen og jernbanestasjonen i Tønsberg
- Skal vi lykkes med dette prosjektet må vi finne ungdommer som vil snakke med oss. Aller helst ungdommer som er i alderen 12-14 år, og toppen av kransekaken vil være ungdom som driver med kriminalitet. Spørsmålene er bare: Hvor finner vi dem? Vil de prate? Og kan vi prate med dem uten å involvere foreldre?

Vi forsto raskt at vi måtte ut å drive oppsøkende journalistikk. Finne stedene ungdommene henger, og få dem i tale. Det har vært vår hovedmetode for å møte ungdommer, og få deres beskrivelser av miljøet. Vi har også fått hjelp til å komme i kontakt med ungdommer gjennom bekjente som visste om eller kjente noen. Fordelen her er at disse bekjente har gått god for oss, og vi raskere har fått tillit. Vi har brukt mye tid på å få ungdommene vi har snakket med til å føle seg trygge på oss, fått vist at de kan stole på oss.

Den største utfordringen i dette prosjektet har utvilsomt vært å få ungdom til å stille opp og snakke med oss. Mange unge har ikke en klar forståelse av hva en avis er, eller hva det innebærer å gi informasjon til pressen, slik voksne gjerne har. I tillegg har vi vært nødt til å ta hensyn til etiske vurderinger, siden det er snakk om unge mennesker.

Gjennom prosjektet har vi gjort gjentatte forsøk på å få hjelp fra våre kilder i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), Konfliktrådet, Ung i Tønsberg, SLT-koordinator og en ungdomsinstitusjon vi besøkte, til å finne ungdom vi kunne intervju. Dessverre var det ingen som ønsket eller hadde mulighet til å bidra. Ofte fikk vi høre at det var utfordrende å finne ungdommer fordi mange av dem er sårbare. Hver gang vi mottok slike svar, opplevde vi det som nedslående, da vi følte at ungdommer som hadde tilknytning til disse instansene ville kunne være svært hjelpelige både i jakten på et svar, men også for å skildre ungdomsmiljøet.

Det ble også gjort forsøk på å komme i kontakt med ungdommer i Tønsberg via sosiale medier, gjennom appen Jodel, som er populær blant unge. Valget av denne appen ble gjort fordi terskelen for å dele informasjon der er lav, noe som gjør

den til en attraktiv plattform for kommunikasjon med ungdom. Vi la ut en melding der vi presenterte oss som journalister og forklarte at vi ønsket å snakke med ungdom. Selv om vi mottok flere svar på henvendelsen, viste ingen seg å være relevante eller nyttige for vårt prosjekt. En god del var også useriøse.

Etter flere mislykkede forsøk valgte vi å endre strategi. Vi bestemte oss for å oppsøke ungdom der de pleier å oppholde seg, samt bruke egne nettverk for å finne ungdommer.

Ved ett tilfelle klarte vi å komme i kontakt med en ungdom som hadde mye verdifullt å dele. Det var gjennom en tidligere nabo. Denne kontakten ga oss et unikt og verdifullt innblikk i hvordan ungdommene selv opplever sin hverdag og miljøet rundt seg. Det bidro til en bedre forståelse av utfordringene i ungdommenes verden.

Gjennom prosjektet fikk vi innsikt i hvor ungdom i Tønsberg tilbringer fritiden, spesielt de som kan være en del av miljøer som iblant skaper utfordringer. Dette gjorde det enklere å komme i kontakt med de ungdommene vi ønsket å snakke med.

For å unngå stigmatisering har vi valgt å ikke oppgi spesifikke steder vi oppsøkte i de artiklene hvor ungdommene deltok i teksten. Områdene er omtalt i andre saker, blant annet som steder som politiet har pekt ut hvor de føler de må være mer synlig enn andre steder. Det dreier seg om områder med ungdomsklubber, sentrums plasser og bussterminalen i Tønsberg. Vi har også oppsøkt skoler hvor det er kjent at ungdom oppholder seg om ettermiddagene og kveldene.

I løpet av en måneds tid tilbrakte vi flere kvelder ute i feltet, ettersom mange av hendelsene vi ønsket å undersøke fant sted på kveldstid. På bussterminalen valgte vi å være synlig til stede med pressekort for å skape trygghet og vise hvem vi var.

Vi startet med å observere miljøet der, da terminalen ofte knyttes til ulike hendelser som fører til utrykning av politiet. Under observasjonene la vi merke til mange faste gjengangere blant ungdommene, noe som gjorde det lettere å identifisere potensielle kilder. Vi fikk også en bedre forståelse av hvordan ungdom sosialiserer seg.

Det var utfordrende å henvende seg direkte til ungdommene, særlig med tanke på at det hadde vært flere voldshendelser i byen hvor ungdomsgjenger hadde angrepet voksne, til og med vektere. Det fører til at du er varsom når du nærmer deg en gjeng med flere ungdommer.

Overraskende nok var de fleste vi kontaktet positive til å snakke med oss. En av oss presenterte seg som journalist fra Tønsbergs Blad og fortalte om prosjektet. Mange

uttrykte takknemlighet for at vi belyste temaet. Samtlige bekreftet at ungdomsmiljøet hadde forverret seg, og at de følte seg mindre trygge enn tidligere.

I løpet av denne perioden begynte etter hvert enkelte ungdommer å gjenkjenne oss, og det utviklet seg til en form for gjensidig tillit. Ofte hilste de når vi møttes, noe som antakelig bidro til at flere ungdommer følte seg komfortable med å snakke med oss. Det virket som om ryktet spredte seg i miljøet om at vi var der for å prate med ungdom, noe som gjorde tilnærmingen enklere. Vi forsøkte også å finne andre ungdommer gjennom dem vi allerede hadde snakket med, men de fleste ønsket å dele sine egne opplevelser uten å trekke inn andre. Etter hvert som måneden gikk, opplevde vi at det ble stadig lettere å få ungdommene i tale, spesielt på bussterminalen, hvor vi brukte mest tid. Dette skyldtes den store ansamlingen av ungdommer på dette stedet, noe som ga oss flere muligheter til å observere og snakke med ulike ungdommer.

Under observasjonene la vi også merke til mønstre som tydet på kjøp og salg av ulike varer. I et konkret tilfelle, som er omtalt i vår store oppsummerende sak, publisert 29. desember 2024, var vi vitne til en åpenlys handel i sentrum under en av våre kveldsrunder i byen. Selv om vi vurderte å ta kontakt, valgte vi å avstå. Usikkerheten rundt situasjonen og muligheten for at den kunne eskalere dersom ungdommene oppfattet oss som inntrengende, gjorde at vi besluttet å holde avstand. Vår prioritet var å opptre varsomt og unngå å sette oss selv eller ungdommene i en potensielt konfliktfylt situasjon.

På den andre siden av ungdommene i dette temaet finner vi det offentlige. Det jobbes med ungdomsutfordringer på alle nivåer, statlige, fylkeskommunale og kommunale enheter. Her og identifiserte vi raskt at det var hindre foran oss. Vil de prate og kan de prate noe annet enn generelt? Erfaringen tilsa at det er en del skepsis til media i enkelte av disse etatene, og de vil sjelden gå i dybden på enkelttilfeller. Det henvises raskt til taushetsplikt.

Vi satt allerede på mye kunnskap om hvem det er som jobber med de utfordringene unge som begår kriminalitet gir samfunnet. Politiet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) måtte vi selvsagt snakke med. Likledes Barnevernet.

På kommunalt nivå har vi i tillegg til barnevernet i vår kommune en kommunal virksomhet som heter Ung i Tønsberg. Under det navnet er blant annet ungdomsklubber, ungdomsrådet, LOS (hjelper skolelei ungdom fullføre ungdomsskole og videregående) og Utekontakten, samt SLT (Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak) organisert. De bistår også de som går

Natteravner, og Utekontakten leder Tryggshetsvandringar på oppdrag av ordføreren i Tønsberg under Handlingsplanen Ren og Trygg by.

Ung i Tønsberg visste vi fra før sto sentralt i at det i løpet av våren 2024 skulle åpnes noe som skulle hete UngArena. Det er en tjeneste kommunen tilbyr sammen med Sykehuset i Vestfold for å bedre ungdommers psykiske helse. Vi ble raskt enig om at i et større bilde var et slikt sted og andre steder under Ung i Tønsberg-paraplyen, en naturlig ting å ha med i vårt prosjekt. Å få bygd opp tillit blant folk som jobber i Ung i Tønsberg så vi på som viktig for å komme nærmere ungdommene vi var på jakt etter. Igjen var oppsøkende journalistikk, bruke tid på disse stedene, en nøkkel for oss.

Vi var to journalister som jobbet med prosjektet. I tre måneder av første halvår av 2024 jobbet vi begge også mye med en alvorlig drapsrettssak. Av den grunn besto det første halvåret mye av enkeltsaker som passet inn under temaet, uten at de nødvendigvis hang sammen annet enn i tema. Samtidig jobbet vi med å bygge tillit hos noen av de nevnte etatene og virksomhetene. Vi var også heldig og fikk tidlig kontakt gjennom vår ungdomsredaksjon med to eldre ungdommer, 17 og 19 år, som begge hadde det vi må kalle en fyldig CV med ting verken samfunnet eller politiet vil at folk skal holde på med.

Det ble også brukt en del tid på å bryte ned tall vi fikk fra politiet for U18-kriminalitet. Det handlet om å se trender og utvikling over flere år.

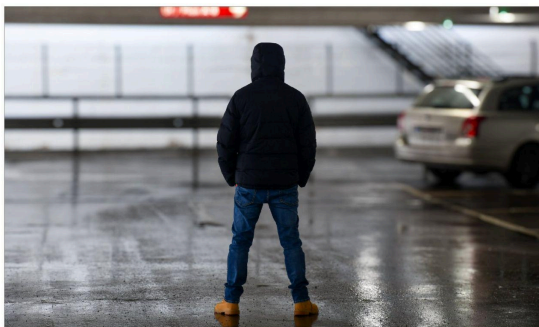
Det var mest individuell jobbing det første halvåret, men med noen unntak. I tillegg hadde vi ofte status- og planleggingsmøter med nyhetsredaktør Erik Wold Aunemo for å holde trykket opp på prosjektet, og identifisere når vi måtte prioritere prosjektarbeidet foran andre oppdrag.

Kan vi stole på ungdommene?

Vi har intervjuet ungdommer, hvor mye kan vi stole på at alt de forteller er sant? En del av arbeidet med tillit gikk også på at vi måtte få tillit til at ungdommene ikke overdrev eller rett og slett fortalte skrøner for å tøffe seg. Det føler vi at vi lyktes med.

Vi kan riktignok ikke med sikkerhet bekrefte sannheten i alt ungdommene sa til oss, men deres beskrivelser samsvarer i stor grad med opplysninger vi allerede hadde og uttalelser fra andre kilder. Når flere ungdommer uavhengig av hverandre gir det samme inntrykket og beskrivelse av situasjonen, styrker det troverdigheten i deres beskrivelser.

Et ubetinget krav fra ungdommene som ville snakke med oss var anonymitet. Det var ikke vanskelig å innvilge, da vi selv hadde bestemt oss for dette på forhånd. Siden det var snakk om unge i alderen 13–16 år, var behovet for å innhente samtykke fra foresatte et spørsmål til vurdering. Vi landet på ikke å gjøre det. Vår vurdering var at det var nødvendig å innhente informasjonen direkte fra ungdommene uten påvirkning fra andre, også foresatte. Så lenge anonymiteten deres ble ivaretatt og ingen uttalelser krevde tilsvar, mener vi det var riktig å gjøre det slik.

TENÅRENE TIL «LEO» VAR PREGET AV RUS, VOLD OG KRIMINALITET

- Jeg tror ikke jeg er en dårlig person

KRIMINELL: Allerede i ung alder har «Leo» lang fartstid som problemungdom og kriminell. Han vet godt hvor det gikk galt for ham. **SIDE 6-7**

Olavs oppfinnelser selges over hele verden

Startet året med røde tall og økende sykefravær

Selger luksuseiendom til 25 millioner kroner

TØNSBERGS BLAD SENTRALBORD: 3337 30 00 • ABONNEMENT OG AVISLEVERING: 32 27 70 81 • E-POST: redaksjonen@tb.no • E-POST: abonnent@tb.no

Av samme grunn anonymiserte vi også en forelder vi intervjuet. Det var en forelder som deltok i barnevernets foreldregruppe. En gruppe hvor foreldre til barn med en barnevernssak på seg møtes for å dele erfaringer og utfordringer. Av hensyn til det mindreårige barnet var forelderen anonym.

Den største etiske utfordringen vi møtte, sto vi igjen med etter intervjuene med «Louis» (17) og «Leo» (19). Begge gikk langt i å beskrive oppveksten, forholdene hjemme og ikke minst en eller begge foreldrene på måter som normalt utløser tilsvarsrett. Dette ble tatt opp med dem før selve intervjuet startet, og begge var tydelig på at de ville trekke seg hvis vi kontaktet foreldrene,

eller på noen som helst annen måte gjorde ting som kunne identifisere dem. Løsningen ble at de fikk prate fritt som de ønsket i intervjuet, og når saken skulle skrives ble de uttalelsene som helt klart utløste tilsvarsrett enten ble skrevet kraftig om/nedtonet eller droppet i sin helhet. Begge intervjuene ville belyst dette med opplevelser/traumer i oppveksten som grunn til at barn og unge ender med å begå kriminalitet mye sterkere om alt de to guttene fortalte var med i teksten. Selv om det var fristende å strekke den strikken så langt som mulig, landet vi på å ta den trygge linjen. Både for å unngå en PFU-sak, men også av lojalitet til guttene som stilte opp. Det siste var smart, for spesielt «Louis» har vist seg å være en god kilde i det videre arbeidet med prosjektet, og et villig intervjuobjekt i andre saker som ikke handler om ungdomskriminalitet.

I de sakene har han stilt opp med fullt navn og bilde, uten at folk kan koble ham til sakene om ungdomskriminalitet.

Fant vi svar(et)?

Vi skulle jo ønske vi kunne skrevet at ungdomskriminaliteten i Tønsberg har opphørt. Det skulle sikkert mange andre ønsket at vi kunne skrevet også. Realiteten er jo at det aldri vil skje. I Tønsberg får vi heller glede oss over at det virker å gå mot en nedgang i 2024 sammenlignet med 2022 og 2023. Kanskje fortsetter det i 2025?

I løpet av året vi jobbet med dette temaet gikk vi aldri ut i noen artikler eller på annen måte og offentliggjorde at vi holdt på med et prosjekt om ungdomsutfordringer og ungdomskriminalitet. Intervjuobjekter ble selvfølgelig informert at vi hadde et prosjekt om dette og om ungdommer i Tønsberg i 2024.

Da vi kom et stykke ut på sensommeren og høsten startet vi arbeidet med å få avtaler med ulike offentlige instanser. Det var fint å registrere at de hadde lagt merke til sakene vi hadde skrevet, og sett at det var noe avisen hadde fokus på. Da vi presenterte prosjektet, og kunne vise til tidligere arbeid, opplevde vi at det åpnet dører for oss hos disse. Vi fikk blant annet innpass hos en ungdomsinstitusjon i Tønsberg, noe vi trodde vi aldri skulle få. Vi ble også tatt imot med åpne armer av barnevernet i Tønsberg, og de satte av en halv dag til å prate med oss. Der fikk vi umiddelbart ja da vi spurte om de kunne forhøre seg med foreldrene i deres foreldregruppe om vi kunne få overvære et møte. Allerede dagen etter forespørselen

var det grønt lys fra foreldrene og barnevernssjefen. En forelder var også villig til å fortelle om sin erfaring med dette tilbudet fra barnevernet, og fortelle om sin situasjon.

BEKYMRET: Stortingsrepresentant Morten Stordalen (Frp) er bekymret for den negative utviklingen i ungdomskriminaliteten. – Vi ønsker å styrke straffereaksjonene, blant annet ved å senke den kriminelle lavalderen tilbake til 14 år, slik den var i 1987, samt innføre lukkede institusjonsplasser for unge under kriminell lavalder som har begått gjentatt og alvorlig kriminalitet. **SIDE 6 OG 7**

TIDNINGENS BLAD SENTRALBORD: 33 37 30 00 • ABONNEMENT OG AVISLEVERING: 32 27 70 81 • E-POST: redaksjon@ta.no • E-POST: annons@ta.no

I september ble vi invitert til Stortinget av Morten Stordalen. Han er stortingsrepresentant for Vestfold, og ble i utgangspunktet kontaktet om en annen sak. I løpet av samtalen kom vi inn på temaet ungdomskriminalitet. Ikke overraskende hadde han, som representerer Fremskrittspartiet, mange tanker om temaet. Det var ikke bare tanker om straffereaksjoner mot mindreårige ungdommer, men også om grep som må gjøres i skolen som grep i kampen mot ungdomskriminalitet, som igjen er en måte å redusere «voksenkriminalitet» på. Dette ville

Stordalen gjerne snakke med oss om, og invitere oss til Stortinget. Etter et langt intervju med ham, tok han oss med til Sylvi Listhaugs kontor. Hun hadde fått nyss i besøket vårt – og ville gjerne supplere sin partikollega.

Da artikkelen med Stordalen ble publisert tok det ikke spesielt lang tid før stortingskollega Maria Aasen-Svensrud (Ap) var på tråden og inviterte seg selv til TB-huset for å fyre tilbake mot uttalelsene til Stordalen. Også Venstre i Vestfold kom på banen etter Stordalens utspill om å senke den kriminelle lavalderen til 14 år. Leserne derimot, i våre kommentarfelt på både tb.no og Facebook, var langt på vei enig med Morten Stordalen.

Reaksjonene lot heller ikke vente på seg da Stordalen igjen ble bedt om å kommentere vår oppsummering av årets arbeid i en stor sak som ble publisert i romjulen. Hans uttalelser om at det er naivt av politiet og barnevernet å se på dem som raner, knivstikker og selger dop som ofre provoserte. «Det er skadelig for samfunnet at denne sosionom-tankengangen får lov å holde fram», sa han. Uttalelsene førte til kraftige reaksjoner fra både kommunedirektøren i Tønsberg og Fellesorganisasjonen (FO) i Vestfold og Telemark, som er fagforeningen for sosialarbeidere, og fra stortingskollega Grete Wold (SV).

Vi bør også nevne at ordføreren i Tønsberg, Frank Pedersen, har engasjert seg i tema ungdomskriminalitet. Han er sentral i etableringen av Dagravner, som er det samme som Natteravner, bare at de går på dagen. Dagravnene beveger seg i Tønsberg sentrum, og da spesielt bussterminalen ved byens kjøpesenter, Farmandstredet. Dette er et knutepunkt for ungdom i distriktet. Pedersen står også bak den kommunale handlingsplanen Ren og trygg by.

Vi kan også slå fast at ungdomsutfordringene som Tønsberg og omegn har, på lik linje med store deler av Norge, har blitt en større snakkis her i vårt område enn det var før vi satte et grundigere søkelys på problematikken i 2024. Vi opplever at mange snakker med oss om temaet når vi treffer folk, enten det er i en privat setting eller vi er ute på andre typer oppdrag.

Siden august 2004 har politiet i Vestfold hatt en ny enhet – nærpoliti. Denne har vært finansiert av midler vestfoldpolitiet fikk da Regjeringen over revidert nasjonalbudsjett ga politiet 1,6 milliarder kroner mer. I Vestfold etablerte man nærpolitiet blant annet med begrunnelse i at de etter publikums ønske burde være mer synlig ute blant befolkningen. Vi var med en patrulje på en vakt en kveld i oktober, og de brukte mye av sin vakt på oppsøkende og forebyggende arbeid mot ungdommer. Vi som har jobbet med prosjektet ble kontaktet direkte av lederen for vestfoldpolitiet da de ønsket å informere om nærpolitiet. Ordningen er videreført i 2025 fordi den er tatt godt imot av publikum.

Et ønsket fokus

Prosjektet og økt fokus på ungdomskriminalitet har blitt tatt godt imot, både av leserne og av de offentlige etatene vi har møtt underveis. Vi har i liten grad opplevd noe motstand mot arbeidet vårt dette året. Tvert i mot synes folk det har vært fint at vi satte et søkelys på dette temaet.

I den grad vi har møtt noe motstand så har det handlet om hvor mye folk har våget å snakke fritt, og usikkerhet rundt hva vi har vært ute etter. Det siste kan nok skrives litt på kontoen for generell skepsis eller lite erfaring med media. Heldigvis har folk raskt blitt beroliget når vi har presentert prosjektet vårt.

Forebyggende seksjon hos politiet har uttrykt noe skepsis til enkelte saker vi har laget. Skepsisen har gått på at de føler sakene har bidratt til økt stigmatisering av alle ungdommer, men opplevelsen er at de da har funnet bedre og ferskere tall til oss, og gjort sakene mer aktuelle.

Den store elefanten når man skriver om ungdom som begår kriminalitet, handler om etnisk bakgrunnen til de involverte. Det er ingen tvil om at folk flest der ute har en oppfatning av at det hovedsakelig er de med minoritetsbakgrunn som står bak det meste av ungdomskriminaliteten. Dette er det mange som mener ikke er relevant å ha fokus på når man snakker om dette.

I vårt arbeid har barnevernet våget å si noe om det, men i liten grad andre. Statistisk sentralbyrå har noe statistikk for hele landet og for Oslo rundt dette, men kan ikke gi tall for verken Tønsberg eller Vestfold fordi tallene for U18-krim er så lave at det er vanskelig for dem å lage god analyse. Vårt inntrykk er etnisk bakgrunn ikke er noen stor faktor i ungdomskriminaliteten som begås i vårt distrikt.

Vedlegg

Alle saker er først publisert på tb.no.

7. januar 2024

[Ungdomsmamma er skremt: – Vår lille by som pleide å være så sjarmerende har blitt så farlig å ferdes i](#)

11. januar 2024

[Politiet om ungdomsutfordringene i Tønsberg: – En av de høyest prioriterte oppgavene](#)

23. januar 2024

[Ungdomskriminaliteten har skutt i været – tyveri, ran og vold topper lista](#)

27. januar 2024

[Da vekteren oppdaget hva ungdommene drev med i kjelleren på Farmandstredet, gikk de til angrep: – Noe av det groveste jeg har vært borti](#)

1. februar 2024

[Først overfalt de en vekter, noen dager etter skal de ha forsøkt å bryte seg inn i Farmandstredet på nytt](#)

15. februar 2024

[Ungdomskriminaliteten øker i Tønsberg: – Det er utrolig viktig å gi dem en sjanse, ikke bare stemple dem som kriminelle](#)

16. februar 2024

[Politiet prioriterer fire hovedområder i 2024: – Vi har ikke kapasitet til å ta alt, og vil heller aldri få det](#)

19. februar 2024

[Katrine ser fellestrekk blant ungdom som havner på kjøret: – En stor utfordring](#)

28. februar 2024

[Snart klart for åpning av UngArena+: – Nesten 40 personer som skal jobbe her](#)

29. februar 2024

[Jentene som tente på bor på ungdomsinstitusjon: – De blir godt tatt vare på](#)

2. mars 2024

[To ungdommer siktet for kroppskrenkelse etter angrep på vekter i Farmandstredet](#)

3. mars 2024

[Vold har vært terapi for «Louis» \(17\): – Jeg startet med å banke opp folk i 4. klasse](#)

5. mars 2024

[Her åpner Frederikke Tønsbergs nye storsatsing: – Endelig!](#)

6. mars 2024

[Tenårene til «Leo» har vært preget av rus, vold og kriminalitet: – Jeg tror ikke jeg er en dårlig person](#)

9. mars 2024

[Elias har vært en av VKT-gjengen: – Jeg gjorde mange dumme ting](#)

13. mars 2024

[Erna ble imponert over Tønsbergs nye storsatsing: – Veldig spennende](#)

7. april 2024

[Åsmund er politibetjenten barna dine møter når de gamer](#)

23. mai 2024

[Oppdaget krenkende språkbruk blant elever på barneskolen: – Viktig at vi snur denne trenden](#)

26. august 2024

[Her er 22 voksne ansatt for å ta seg av fire barn: – De som skal være her krever mye](#)

12. september 2024

[Nå blir det mer synlig politi i gatene: – En betydelig styrket innsats](#)

16. september 2024

[Her vil politiet være mer synlig framover: – Barn fortalte at de ikke våget å være på skolen om ettermiddagene og kveldene for å leke](#)

20. september 2024

[Sjokkfunn etter trusselsituasjon i Tønsberg sentrum – mindreårig hadde med seg pistol og ammunisjon: – Vi ser alvorlig på saken](#)

24. september 2024

[Kom til skolen med kniver og luftpistol: – Det er skummelt. Man kan bli drapsmann uten at det er veldig gjennomtenkt](#)

26. september 2024

[Slagsmål på bussterminalen to dager på rad: – Det er ikke bra, men det skjer heldigvis ikke så veldig ofte](#)

1.oktober 2024

[Pistoler, kniver og alvorlig voldsbruk blant ungdom: – Utviklingen er bekymringsfull](#)

9. oktober 2024

[Møter ungdommer som har vært borte fra skolen i flere år: – Ny utfordring for oss](#)

20. oktober 2024

[Meldinger om vold og trusler i Tønsbergskolen øker: – Vanskelig å si om situasjonen har blitt verre](#)

24. oktober 2024

[Mamma skremt etter bråk på VKT: – Bare et tidsspørsmål før barn ufrivillig blir innblandet i noe som ikke er bra](#)

27. oktober 2024

[Arve ledet an en trygghetsvandring i sentrum: – En metode vi skal bruke mer](#)

27. oktober 2024

[Dette blir et vanlig syn i Tønsbergs gater i tiden framover: – Noen er nesten sjokkert over at vi er ute på denne måten igjen.](#)

4. november 2024

[Morten vil senke den kriminelle lavalderen til 14 år: – Det er alvorlig](#)

7. november 2024

[Maria og Camilla reagerer kraftig på uttalelsene: – Helt spinnvilt!](#)

23. november 2024

[Unge selger sex for luksusgjenstander, hotellopphold og dyre restaurantbesøk: – En økende trend](#)

28. november 2024

[«Det er ikke uvanlig å reagere med stress, redsel og kanskje sinne, hvis barnet ditt har røykt hasj eller har ranet noen på Farmandstredet»](#)

3. desember 2024

[Slår alarm: Stadig yngre ruser seg – dette må foreldre se etter](#)

9. desember 2024

[Ungdomskriminaliteten øker, men ikke antallet som står bak den: – Vi kjenner dem veldig godt](#)

22. desember 2024

[Noen ganger går det bare to timer fra ansatte får beskjed til ungdommen står på døra: – Kan være tøft til tider](#)

29. desember 2024

[– Ungdom som har hatt det dritt, de vil at hele verden skal ha det dritt også. Hvordan skal de ellers føle at det er rettferdig?](#)

30. desember 2024

[Langer ut mot politiet og barnevernet: – Naiv tankegang å se på de som raner, knivstikker og selger dop som ofre](#)